

חידוש חלקת גדולי האומה בהר הרצל בירושלים ופיתוחה

הצעה להחלטה

מחליטים,

לאשר עקרונית קידומה של תוכנית לחידוש, הרחבה ופיתוח חלקת גדולי האומה בהר הרצל בירושלים, כדלקמן:

א. להטיל על משרד הביטחון לפעול לביצוע התכנון, הפיתוח, ההרחבה, העיצוב והשדרוג של חלקת גדולי האומה בהר הרצל בירושלים, בהתאם לתוכנית אדריכלית שתוכן.

ב. להקים צוות היגוי המורכב מנציגי משרד ראש הממשלה ומשרד הביטחון אשר ילווה את התוכנית.

ג. העלות התקציבית ליישום ההחלטה נאמדת בכ- 10 מיליוני ₪ אשר יתקצבו ממקורות משרד ראש הממשלה.

דברי הסבר

רקע כללי –

חלקת גדולי האומה היא חלקת קבורה ממלכתית בהר הרצל. החלקה ממוקמת בצידו המערבי של הר הרצל, בקרבת רחבת קבר בנימין זאב הרצל ובאזור הגובל בבית הקברות הצבאי.

חלקת גדולי אומה נועדה לקבורת מנהיגיה של מדינת ישראל ורעיותיהם: נשיאי מדינת ישראל, ראשי הממשלה, ויושבי ראש הכנסת, שהלכו לעולמם.

ההסתדרות הציונית העולמית היא בעלת זכות חכירה לדורות בהר הרצל ובכלל זה בחלקת גדולי האומה.

האתר עוצב בשנת 1951 ע"י האדריכל יוסף קלרין ומתוחזק באופן שוטף מתקציב משרד ראש הממשלה ובאמצעות אגף משפחות והנצחה, במשרד הביטחון.

בהחלטת ממשלה מס' 475 מיום 1.3.1981 הוחלט להטיל על משרד הביטחון באמצעות המחלקה להנצחת החייל, את האחריות לביצוע הפעילות השוטפת ואת האחריות לביצוע התכנון, הפיתוח, הבנייה והאחזקה של חלקות גדולי האומה בבית העלמין שבהר הרצל. עוד הוחלט להטיל את מימון ההוצאות הכרוכות בביצוע הפעולות שפורטו לעיל, על משרד ראש הממשלה ומתוך תקציבו.

בהחלטת ממשלה מס' 1438 מיום 12.3.2000 ובהחלטת ממשלה מס' 2834 מיום 26.12.2000 הוחלט לשפר ולשפץ את חלקת גדולי האומה בהר הרצל ולהטיל על משרד הביטחון לפעול תכנון, לעיצוב ושיפור חלקת גדולי האומה. עוד הוחלט לאשר עקרונית את תוכנית השיקום של חלקת גדולי האומה שהוכנה על ידי משרד הביטחון והונחה על שולחן ועדת השרים וכי משרד ראש הממשלה ומשרד הביטחון יגישו לוועדת השרים הצעה לאיש חברי ועדת ההיגוי אשר ילוו את התוכנית ואת התחרות האדריכלית.

תוכנית השיקום משנת 2000 עוסקת במתחם שטח מצומצם בחלקת גדולי האומה. הצעת החלטה זו, עוסקת בפיתוח, הרחבה ושדרוג של מתחם שטח גדול יותר בחלקת גדולי האומה אשר ייתן מענה לטווח הארוך. כמו כן הצורך בפיתוח, הרחבה ושדרוג החלקה עודנו קיים, כפי שיפורט להלן.

הגורמים המקצועיים המתחזקים את חלקת גדולי האומה ומקיימים בה את הטקסים הממלכתיים לזכרם של האישים השונים הקבורים בה, ובניהם אגף משפחות והנצחה במשרד הביטחון ומרכז ההסברה אשר מבצע את הכנסים בהר הרצל, העלו את הצורך בחידוש, בהרחבה ובפיתוח מתחם חלקת גדולי האומה.

במקום קיים צורך בהכנת תשתיות לקבורה עתידית, הסדרת מתחם לקיום טקסים ממלכתיים, והחלפה ושדרוג התשתיות ודרכי הגישה למתחם.

כמו-כן קיים צורך בשיפוץ החלקה והתאמתה למקום ביקור הפתוח לקהל הרחב על מנת לאפשר קיום סיורים במקום, לצד סיפור פועלם ומורשתם של האישים הקבורים בחלקה. בדרך זו, ניתן יהיה לעלות את המודעות להיסטוריה הציונית של המדינה באמצעות מנהיגיה.

הצעת התכנון הראשוני של המתחם, בה מתואר המצב הקיים ותרשים של ראשית הצעה לפיתוח ושדרוג החלקה, אשר הוכנה על ידי אגף משפחות והנצחה במשרד הביטחון, הוצגה בפני הגורמים המקצועיים השונים הקשורים לקיום הטקסים במתחם גדולי האומה בהר הרצל ובפני ההסתדרות הציונית העולמית. כמו כן הוצגה התוכנית בפני משפחות האישיים הקבורים בחלקת גדולי האומה.

ביצוע הפרויקט יוטל על משרד הביטחון מתוקף תפקידו כאחראי על ביצוע הפעילות השוטפת

ואת האחריות לביצוע התכנון, הפיתוח, הבנייה והאחזקה של חלקות גדולי האומה בבית העלמין שבהר הרצל בהתאם להחלטות הממשלה כפי שפורטו לעיל.

צוות היגוי המורכב מנציגי משרד ראש הממשלה ומשרד הביטחון ילווה את התוכנית.

הפרויקט מוערך בכ- 10 מליון ₪ ויתקצב מתקציב משרד ראש הממשלה.

נתונים תומכי החלטה ומידע מחקרי -

אין.

היבטים ביצועיים -

האחריות ליישום ההחלטה מוטלת על אגף משפחות והנצחה במשרד הביטחון. על מנת לאפשר את יישום ההחלטה, מוצע עוד כי יוטל על אגף משפחות והנצחה במשרד הביטחון לפעול לביצוע ההתקשרויות הנדרשות לצורך יישום הפרויקט מול אדריכל הפרויקט וקבלן ביצוע ליישום הפרויקט. בהסכם יובהר כי אגף משפחות והנצחה הוא הגורם המנהל ובעל הסמכויות.

השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל) -

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם -

שר הביטחון - תומך

חלופות להצעת ההחלטה -

לא רלוונטי.

הזיקה שבין ההצעה לבין יעדי הממשלה -

פיתוח מורשת ישראל ושימור אתרים היסטוריים הינם מיעדיה הבולטים של ממשלת ישראל. כמו כן רואה ממשלת ישראל חשיבות רבה בהנצחת נשיאי ישראל וראשי ממשלותיה שהלכו לעולמם.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא -

החלטה מס' סט/30 של ועדת שרים לענייני סמלי וטקסים מיום 01.03.1981 שקיבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 01.03.1981.

החלטה מס' סט/36 של ועדת שרים לענייני סמלים וטקסים מיום 12.3.2000 שקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 30.03.2000.

החלטה מס' סט/69 של ועדת שרים לענייני סמלים וטקסים מיום 26.12.2000 שקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 18.01.2001.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה -

מצורפת

מוגש על ידי ראש הממשלה

כ"ז באדר התשע"ב
21 במרץ 2012



היועצת המשפטית

ירושלים, כ"ז באדר התשע"ב
21 במרס 2012
תיק: 07 - החלטות ממשלה כללי
מזהה מלי: D321042

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה**נושא הצעת ההחלטה:**

לאשר עקרונית קידומה של תוכנית לחידוש, הרחבה ופיתוח של חלקת גדולי האומה בהר הרצל בירושלים.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

כמפורט בהרחבה בדברי ההסבר, בהחלטת ממשלה מס' 475 מיום 1.3.1981 הממשלה הטילה על משרד הביטחון את האחריות לביצוע הפעילות השוטפת ואת האחריות לביצוע התכנון, הפיתוח, הבנייה והאחזקה של חלקות גדולי האומה בבית העלמין שבהר הרצל. באותה ההחלטה הוטל על משרד ראש הממשלה ומתוך תקציבו מימון ההוצאות הכרוכות בביצוע הפעולות שפורטו לעיל.

בהחלטות ממשלה מס' 1438 ומס' 2834 משנת 2000, הוחלט לשפר ולשפץ את חלקת גדולי האומה בהר הרצל ולהטיל על משרד הביטחון את יישום ההחלטה. עוד הוחלט לאשר עקרונית את תוכנית השיקום של חלקת גדולי האומה שהוכנה על ידי משרד הביטחון וכי משרד ראש הממשלה ומשרד הביטחון יגישו לוועדת השרים הצעה לאיש חברי ועדת ההיגוי אשר ילוו את התוכנית ואת התחרות האדריכלית.

מדברי ההסבר להצעה עולה כי תוכנית השיקום משנת 2000 עסקה במתחם שטח קטן בתוך חלקת גדולי האומה, בעוד הצעה זו עניינה בשטח גדול יותר. כמו כן, הצורך בחידוש, פיתוח ושדרוג חלקת גדולי האומה עודנו קיים.

מנסח לשכת רישום מקרקעין ירושלים עולה כי קרן קיימת לישראל היא הבעלים של הר הרצל וההסתדרות הציונית העולמית היא בעלת זכות חכירה בהר הרצל ובכלל זה בחלקת גדולי האומה, החל משנת 2007 לתקופה של 49 שנים.

מתחם הר הרצל ובכללו חלקת גדולי האומה, מתוחזק באופן שוטף מתקציב משרד ראש הממשלה ובאמצעות אגף משפחות והנצחה, במשרד הביטחון וההסתדרות הציונית העולמית בהתאם להחלטות ממשלה שונות ומכוח חוק העלאת עצמותיו של הרצל, תשי"ט-1949.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

יישום ההחלטה כפוף להסכמת בעלי הקרקע ובעלי זכות החכירה בה, ככל שנדרשים על פי כל דין ובהתאם לתנאי החכירה.

כל הפעולות ליישום החלטה זו ייעשו בתיאום עם רשויות תכנון ובניה ובהתאם להוראות כל דין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

היועץ המשפטי למערכת הביטחון אינו מתנגד להצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעת ההחלטה:

מאשרת כי אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

ב ב ר כ ה ,
שלומית ברנע פרגו, עו"ד
היועצת המשפטית